

8. Kriminalita, závislosti, dopravní nehody

Kriminalita

V průběhu roku 2018 bylo v Libereckém kraji registrováno celkem 9 065 úkonů trestního řízení, což bylo o 393 úkonů (4,5 %) více než v roce 2017. Téměř 71 % podchycených činů připadlo na obecnou kriminalitu, která meziročně vzrostla o 2,2 %. Registrované skutky spadající do kategorie hospodářské kriminality tvořily 15,2 % všech činů. Jejich počet se ve srovnání s rokem 2017 zvýšil o 26,8 % na 1 375 skutků a tento údaj byl nejvyšší za posledních 10 let.

Kriminalita podle pohlaví

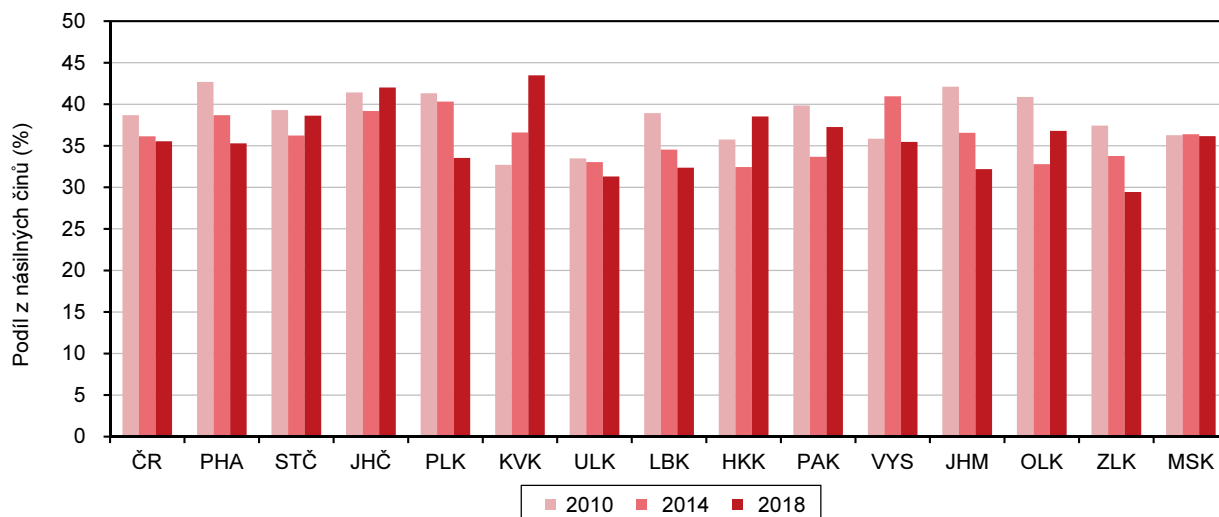
Pramen: Policejní prezidium ČR

	Muži			Ženy			Podíl žen z celku (%)		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Stíhané osoby	3 912	3 676	3 617	752	679	779	16,1	15,6	17,7
Objasněné skutky	4 130	3 977	4 177	719	690	811	14,8	14,8	16,3
z toho druh kriminality:									
násilná	532	488	437	65	41	50	10,9	7,8	10,3
mravnostní	68	88	77	8	4	5	10,5	4,3	6,1
majetková	1 280	1 149	1 183	163	167	238	11,3	12,7	16,7
hospodářská	421	448	708	212	216	190	33,5	32,5	21,2

V rámci obecné kriminality převažovala v Libereckém kraji majetková trestná činnost (4 283 činů, tj. 66,8 % obecné kriminality) a nejčastěji byly v tomto případě řešeny krádeže prosté (2 290 činů, tj. 53,5 % majetkových činů). Krádeže vloupáním se na majetkové trestné činnosti v našem kraji ve sledovaném roce podílely 26,3 %. Do kategorie násilných činů bylo zařazeno 726 trestných skutků (z toho 2 vraždy), přičemž v 235 případech byla alespoň jedním z objektů napadení žena. Podíl na celkovém počtu násilných činů představuje 32,4 % (pokles ve srovnání s rokem 2010 o 6,6 p. b.) a v rámci mezikrajského srovnání se jedná o 4. nejnižší hodnotu. Nejvyšší podíl tohoto ukazatele byl vykázan v Karlovarském kraji, a to 43,5 % (nárůst ve srovnání s rokem 2010 o 10,8 p. b.). Dále bylo v Libereckém kraji registrováno 123 mravnostních deliktů, z toho 38 činů znásilnění.

Registrované skutky násilné kriminality, kde objektem napadení byla žena, podle krajů

Pramen: Policejní prezidium ČR

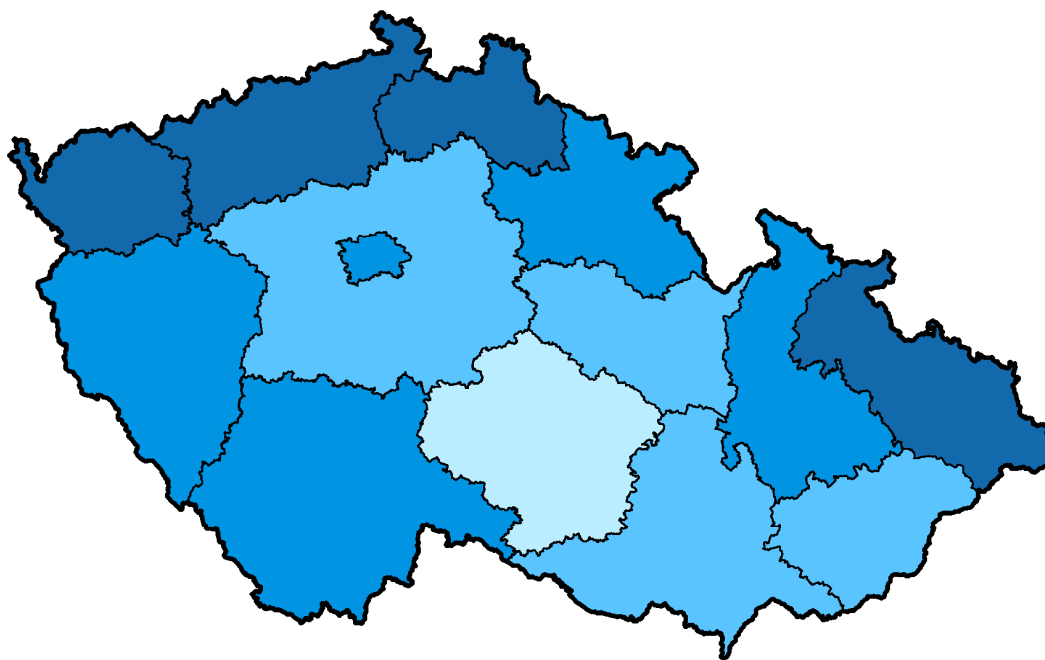

V Libereckém kraji bylo v roce 2018 objasněno celkem 4 988 činů (tj. 55,0 % registrovaných skutků), přičemž pouze 811 činů (16,3 %) bylo spácháno ženami. Podle takticko statistické klasifikace kriminality bylo nejvíce registrovaných skutků objasněno u násilné kriminality, a to 487 skutků (67,1 %). Ženy byly pachatelem v 50 případech (tj. 10,3 % objasněných násilných činů).

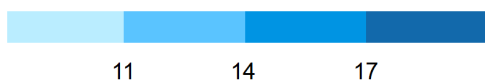

Kriminalita podle pohlaví a krajů v letech 2016–2018 (roční průměr)

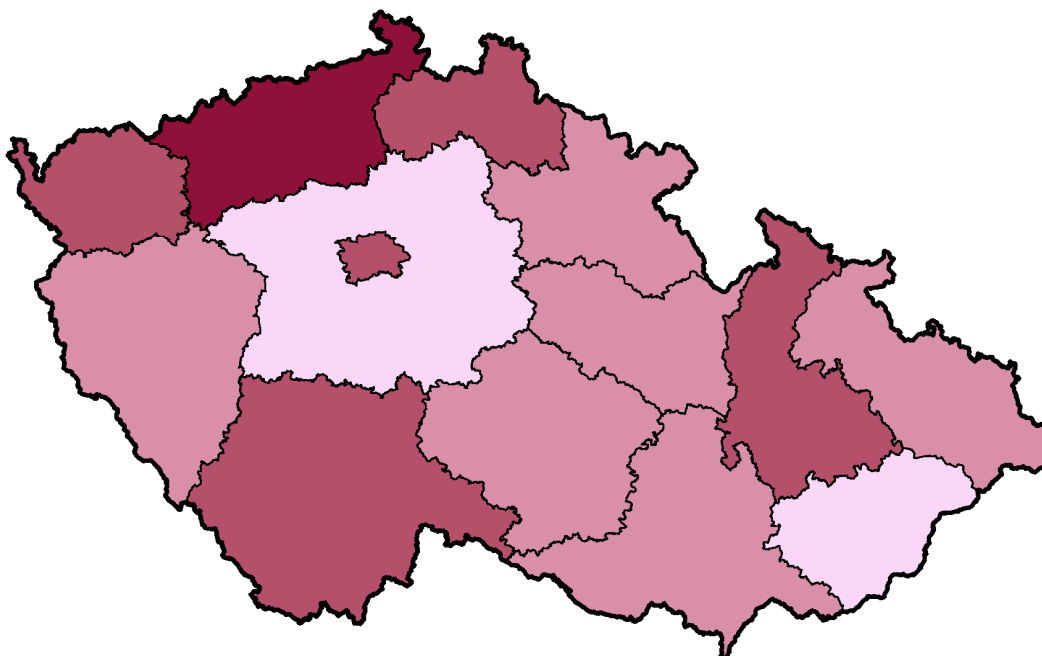
Muži

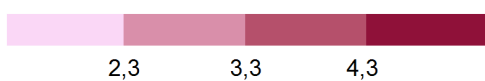
objasněné skutky na 1 000 obyvatel stejného pohlaví

Ženy

objasněné skutky na 1 000 obyvatel stejného pohlaví

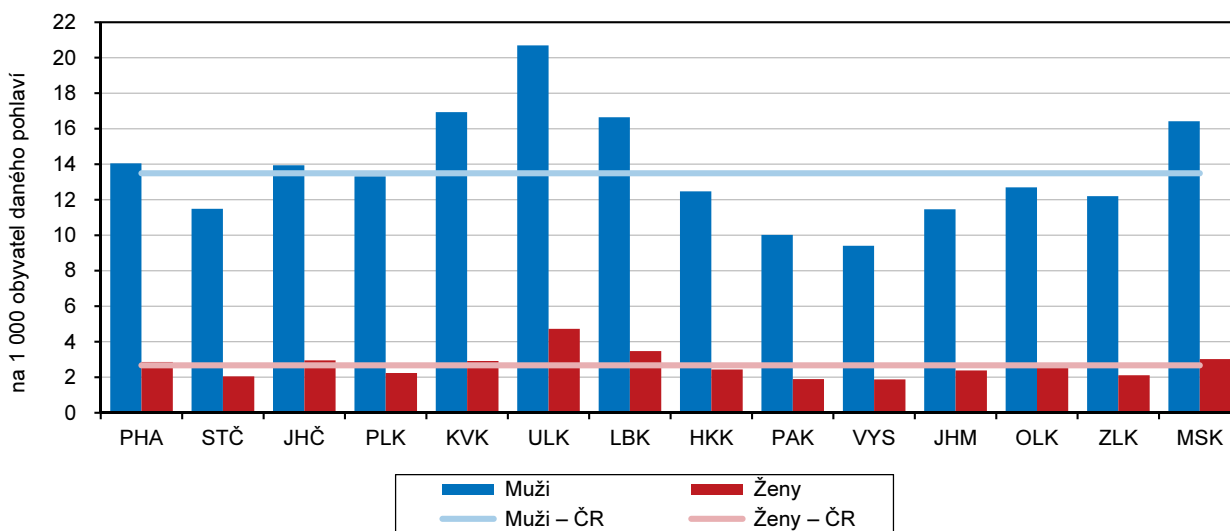
Pramen: Policie ČR

V případě mravnostní kriminality bylo objasněno 82 skutků (66,7 %) a ženy spáchaly 5 těchto činů (6,1 %). U hospodářské kriminality bylo objasněno 65,3 % registrovaných činů, ženy se na této trestné činnosti podílely z více než jedné pětiny. Z 1 421 objasněných skutků majetkové kriminality spáchaly ženy 238 činů, tj. 16,7 %.

V roce 2018 bylo v souvislosti s trestnými činy stíháno 4 396 osob, z toho 779 žen (17,7 %). V přepočtu na 1 000 žen tak bylo stíháno 3,5 žen, což byla 2. nejvyšší hodnota mezi kraji po Ústeckém kraji (4,7 stíhaných žen). Na opačném konci mezikrajského žebříčku se umístil Kraj Vysočina (1,9 stíhaných žen). V případě druhého pohlaví v Libereckém kraji v roce 2018 na 1 000 mužů připadlo 16,6 stíhaných mužů, což byla 3. nejvyšší hodnota po Ústeckém (20,7 stíhaných mužů) a Karlovarském kraji (16,9 stíhaných mužů). Naopak tomu bylo v Kraji Vysočina, ve kterém na 1 000 mužů připadlo 9,4 mužů stíhaných.

Stíhané osoby podle pohlaví a krajů v roce 2018

Pramen: Policejní prezidium ČR

Závislosti

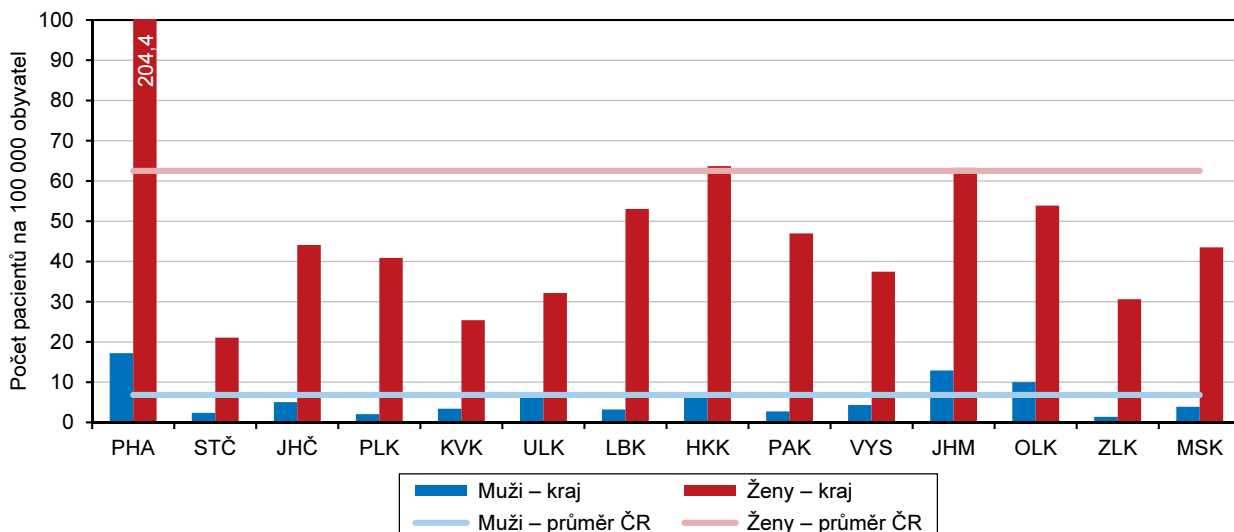
Kouření má vliv na celkovou míru nemocnosti a úmrtnosti populace a tím také na střední délku života. Na zdraví člověka má škodlivý vliv nejen samotná spotřeba tabáku, ale i expozice tabákovému kouři. Podle výběrového šetření o zdravotním stavu obyvatel z roku 2014, které se však provádělo na omezené velikosti výběrového souboru, aktivně v Libereckém kraji kouřilo 20,5 % mužů a 16,7 % žen. Vykázaný podíl kouřících mužů v Libereckém kraji byl mezi regiony po kraji Plzeňském (15,9 % kuřáků) 2. nejnižší, naopak v Olomouckém kraji kouřilo 36,9 % mužů. V případě žen se v Libereckém kraji jednalo o 6. nejvyšší mezikrajskou hodnotu. Nejvíce kouřících žen bylo zaznamenáno v Karlovarském kraji (23,3 %), nejméně v Zlínském kraji (8,6 %). Průměr za Českou republiku činil 27,6 % kuřáků mužů a 15,7 % kouřících žen. Muži z Libereckého kraje byli úspěšnější ve srovnání s republikovým průměrem také v boji s kouřením. V populaci kraje bylo 16,8 % bývalých kuřáků (15,5 % mužů v celé České republice) a 62,7 % mužů nekouřilo nikdy (56,9 % mužů v ČR), což byla spolu se Zlínským krajem 2. nejvyšší hodnota po kraji Plzeňském (68,4 %). Žen, které v Libereckém kraji kouřit přestaly, bylo 9,5 % (8,0 % žen v ČR) a žen, které nikdy nekouřily, 73,8 % (76,3 % žen v ČR), tj. 4. nejnižší hodnota po krajích Karlovarském (62,8 %), Ústeckém (71,8 %) a Moravskoslezském (72,4 %). Jednoznačně nejlépe se kouření vyhýbají ženy ve Zlínském kraji, kde nikdy nekouřilo 87,0 % žen.

Poruchy příjmu potravy tvoří okruh onemocnění, mezi které patří mentální anorexie (odmítání jídla), bulimie (záchvaty přejídání a zvracení) a také přejídání spojené s jinými psychickými poruchami. V roce 2017 bylo s touto diagnózou v České republice ambulantně léčeno 3 731 pacientů, z toho 90 % žen. Ambulantně léčení pacienti jsou sledováni podle sídla zdravotnického zařízení, ve kterém se léčí, nikoliv podle trvalého bydliště. V zařízeních Libereckého kraje se v roce 2017 ambulantně léčilo 126 pacientů s poruchami příjmu potravy, z toho 5,6 % mužů a 94,4 % žen.

Ambulantní pacienti s diagnózou porucha příjmu potravy podle pohlaví a kraje bydliště v roce 2017

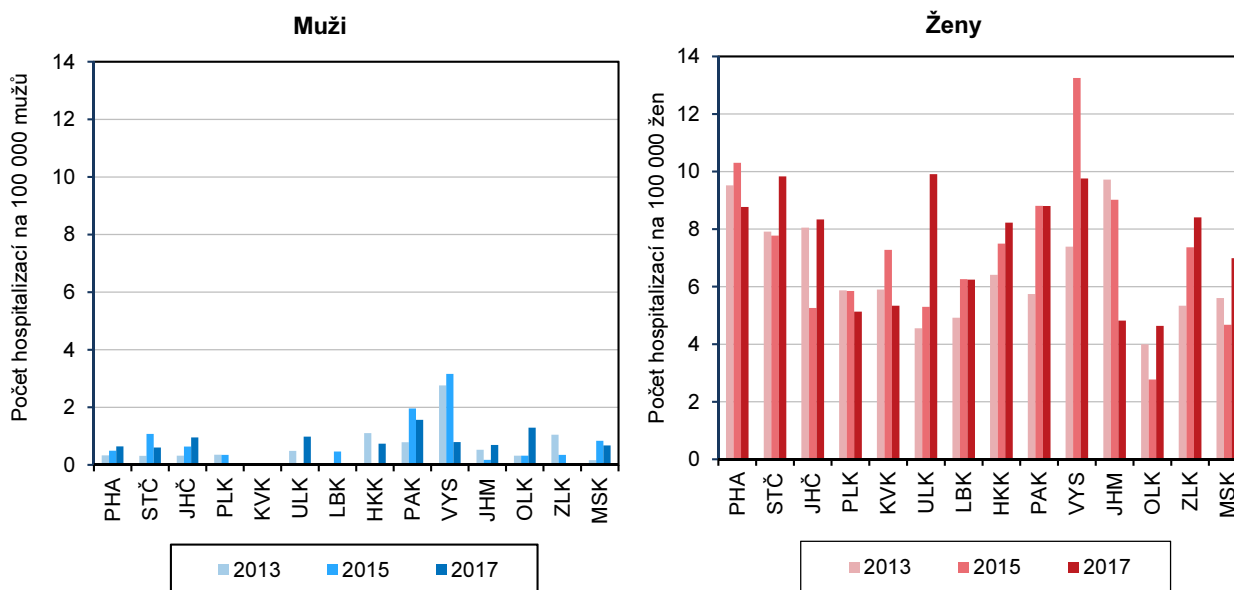
Pramen: ÚZIS

V celé České republice bylo v roce 2017 evidováno 454 hospitalizací pro poruchy příjmu potravy v psychiatrických lůžkových zařízeních, přičemž pacienti jsou sledováni podle kraje bydliště pacienta. Bydliště v České republice mělo 448 hospitalizovaných osob, z toho bylo 413 žen (92,2 %). V přepočtu na 100 tis. obyvatel daného kraje bylo v roce 2017 nejvíce hospitalizací evidováno u osob s trvalým bydlištěm v Ústeckém kraji (5,5 hospitalizací na 100 tis. obyvatel), naopak nejnižší hodnota tohoto ukazatele byla vykázána v Plzeňském kraji (2,6 hospitalizací). V Libereckém kraji bylo pro tuto diagnózu hospitalizováno 14 pacientek a s 3,2 hospitalizacemi na 100 tis. obyvatel se mezi kraji zařadil na 5. nejnižší pozici. Stejná pozice s hodnotou 62 hospitalizací patří Libereckému kraji také při přepočtu hospitalizací žen na 100 tis. žen v daném kraji. Nejvíce hospitalizací žen na 100 tis. žen v daném kraji bylo zaznamenáno v Ústeckém kraji (9,9 hospitalizací žen na 100 tis. žen), nejméně těchto hospitalizací bylo evidováno v Olomouckém kraji (4,6 hospitalizací).

Hospitalizace pro poruchy příjmu potravy v psychiatrických lůžkových zařízeních podle pohlaví a kraje bydliště

Pramen: ÚZIS

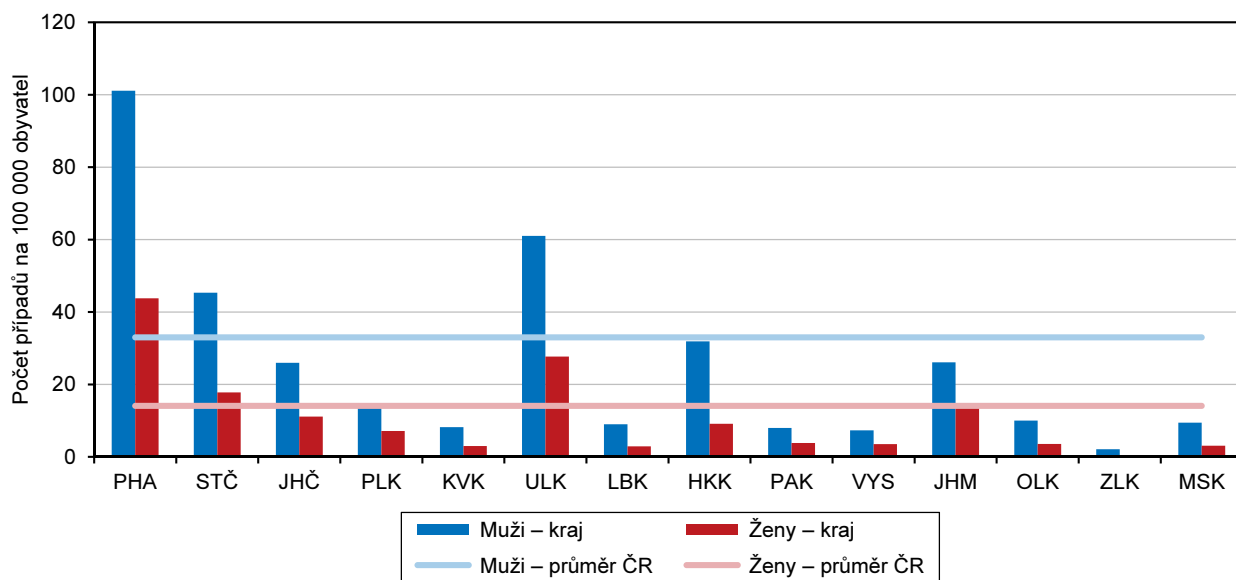
V rámci statistického sledování Ústavu zdravotnických informací a statistiky jsou sledovány počty osob registrovaných v programech substituční léčby závislosti na opiátech či opioidech. Tato léčba je dostupná ve všech krajích kromě Pardubického kraje. Programy jsou určeny pro těžké a dlouhodobé uživatele opiátů,

osoby HIV pozitivní a těhotné ženy, které jsou aktivními uživatelkami drog. V průběhu roku 2018 bylo v České republice evidováno 2 312 léčených osob, z toho 31,1 % žen. Počet léčených osob s bydlištěm v Libereckém kraji v posledních třech letech mírně ubývá. V roce 2018 bylo evidováno 20 osob, z toho ženy představovaly 30,0 %. Nejvíce léčených osob mělo bydliště v Hlavním městě Praze (35,4 %), Středočeském (18,3 %) a Ústeckém kraji (15,2 %). Podíl léčených osob s bydlištěm v Libereckém kraji byl mezi regiony spolu s Karlovarským krajem druhý nejnižší (0,9 %), nižší podíl léčených osob vykázal již pouze Zlínský kraj (8 léčených osob, tj. 0,3 %). Průměrný věk léčených osob v celé České republice činil 38,1 let – mužům bylo v průměru 38,9 let, ženám 36,3 let. Klienti žijící v Libereckém kraji měli mezi regiony nejvyšší věkový průměr (40,3 roku), nejstarší byli také muži (41,4 roku). Věkový průměr léčených žen s bydlištěm v Libereckém kraji dosáhl 37,7 let a byl třetí nejvyšší po Olomouckém kraji (39,9 let) a Hlavním městě Praze (37,8 let). V posledních dvou letech nebyli v kraji k léčbě přijati žádní noví klienti. Celorepublikově se počet osob léčených substituční léčbou dlouhodobě nemění, jejich věkový průměr mírně stoupá a ženy z nich tvoří přibližně třetinu.

Substituční léčba závislosti na opiátech/opioidech podle pohlaví klientů a kraje bydliště

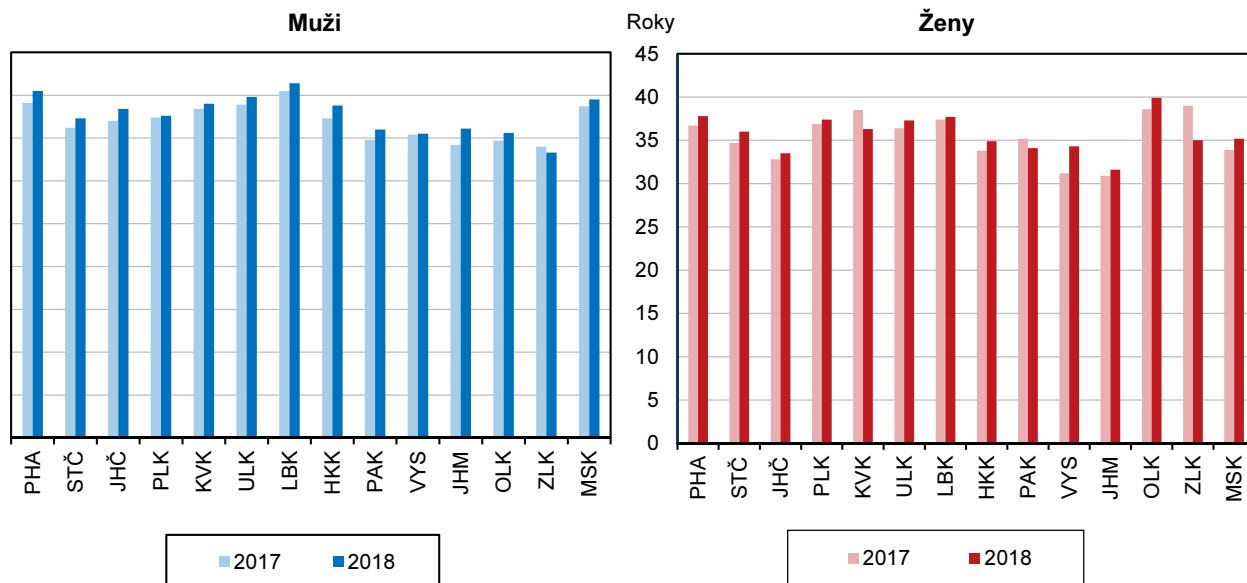
(průměr let 2017–2018)

Pramen: ÚZIS

Průměrný věk klientů substituční léčby závislosti na opiátech/opioidech podle pohlaví a kraje bydliště

Pramen: ÚZIS

Dopravní nehody

Statistické údaje dokládají, že ženy při své jízdě volí bezpečnější styl jízdy a vykazují podstatně nižší počet zaviněných dopravních nehod. Bohužel však nezohledňují poměr aktivních řidiček a řidičů vyrážejících na silnice. Obecními úřady obcí s rozšířenou působností na území Libereckého kraje bylo k 31. 12. 2018 v centrálním registru řidičů evidováno 150 337 řidičů (tj. 860 řidičů na 1 000 mužů ve věku 18 a více let) a 122 754 řidiček (668 řidiček na 1 000 žen ve věku 18 a více let. V uvedeném roce bylo na území našeho kraje způsobeno 4 558 dopravních nehod, přičemž u 1 077 událostí (23,6 %) byly zjištěny následky na zdraví nebo životě.

Dopravní nehody podle viníka

Pramen: Policejní prezidium ČR

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Dopravní nehody celkem	3 864	3 620	3 859	3 788	3 572	3 889	4 094	4 443	4 558
z toho zaviněné osobou	3 503	3 279	3 406	3 240	3 030	3 208	3 374	3 623	3 678
z toho ženou (%)	16,0	16,1	18,1	17,4	17,5	17,5	18,1	16,5	17,8
v tom zaviněné:									
chodcem	53	55	66	58	46	65	39	47	47
z toho ženou (%)	15,1	12,7	27,3	24,1	17,4	20,0	15,4	27,7	14,9
řidičem nemotorového vozidla	89	184	177	179	168	153	148	140	182
z toho ženou (%)	15,7	25,5	26,0	25,7	21,4	20,9	20,3	27,1	26,4
řidičem motorového vozidla	3 361	3 040	3 163	3 003	2 816	2 990	3 187	3 436	3 449
z toho ženou (%)	16,0	15,6	17,5	16,7	17,3	17,3	18,0	15,9	17,4

Podle viníka dopravní nehody stály osoby za 3 678 dopravními nehodami v kraji, z toho 654 havárií (tj. 17,8 %) zavinily ženy. Řidiči motorových vozidel zavinili v roce 2018 v Libereckém kraji celkem 3 449 havárií, viníkem 599 těchto nehod (17,4 %) byly ženy. Příčinou více než poloviny nehod zaviněných řidiči motorových vozidel byl nesprávný způsob jízdy – ženy se provinily v 342 případech (14,5 %). Nepřiměřená rychlost byla důvodem 667 dopravních nehod, ve 23,4 % vozidlo řídily ženy. Nedání přednosti v jízdě bylo příčinou 361 dopravních nehod, ženy měly na svědomí téměř čtvrtinu z nich.

Dopravní nehody zaviněné řidiči motorových vozidel podle hlavních příčin

Pramen: Policejní prezidium ČR

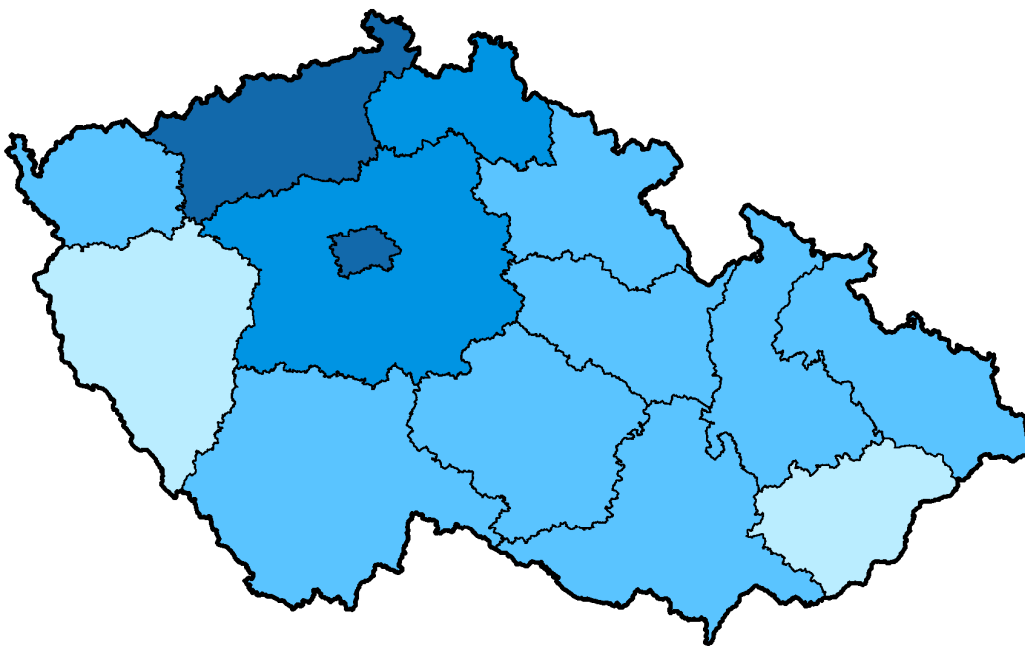
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Celkem	3 361	3 040	3 163	3 003	2 816	2 990	3 187	3 436	3 449
z toho zaviněné ženou (%)	16,0	15,6	17,5	16,7	17,3	17,3	18,0	15,9	17,4
z toho hlavní příčina:									
nesprávný způsob jízdy	1 882	1 713	1 842	1 780	1 725	1 856	2 002	2 215	2 353
z toho zaviněné ženou (%)	13,8	12,3	14,4	13,9	13,8	14,0	15,0	13,3	14,5
nepřiměřená rychlost	902	866	855	792	676	694	720	746	667
z toho zaviněné ženou (%)	17,3	18,6	21,1	19,7	23,1	21,0	21,4	21,0	23,4
nedání přednosti	466	371	388	349	355	362	386	395	361
z toho zaviněné ženou (%)	22,7	24,5	25,3	24,4	24,2	27,3	26,9	23,5	24,1
nesprávné předjíždění	111	90	78	82	60	78	79	80	68
z toho zaviněné ženou (%)	14,4	13,3	12,8	17,1	11,7	14,1	20,3	3,8	20,6

Při dopravních nehodách bylo na území Libereckého kraje v roce 2018 usmrceno 21 osob, z toho 3 ženy. Bilance nehodovosti v Libereckém kraji dále eviduje 1 249 zraněných osob lehčího rázu (z toho 43,4 % žen) a 94 těžké zraněných osob (z toho 27,7 % žen).

Ke konci roku 2018 v centrálním registru řidičů evidováno 20 787 řidičů, kteří se dopustili přestupku (trestného činu) započítávaného do bodového hodnocení řidiče. Takový řidič má tedy na svém kontě alespoň jeden bod. Tito řidiči představují 7,6 % všech řidičů. Jedná se o 5. nejvyšší hodnotu v rámci mezikrajského srovnání, která se o 0,6 p. b. pohybuje nad republikovým průměrem (7,1 %). Nejvyšší podíl bodovaných řidičů na celkovém počtu registrovaných řidičů byl vykázán v Ústeckém kraji (8,6 %), nejnižší naopak v Hlavním městě Praze (5,5 %).

Dopravní nehody zaviněné osobou podle pohlaví a kraje v letech 2013–2018 (roční průměr)

Muži

na 1 000 obyvatel stejného pohlaví

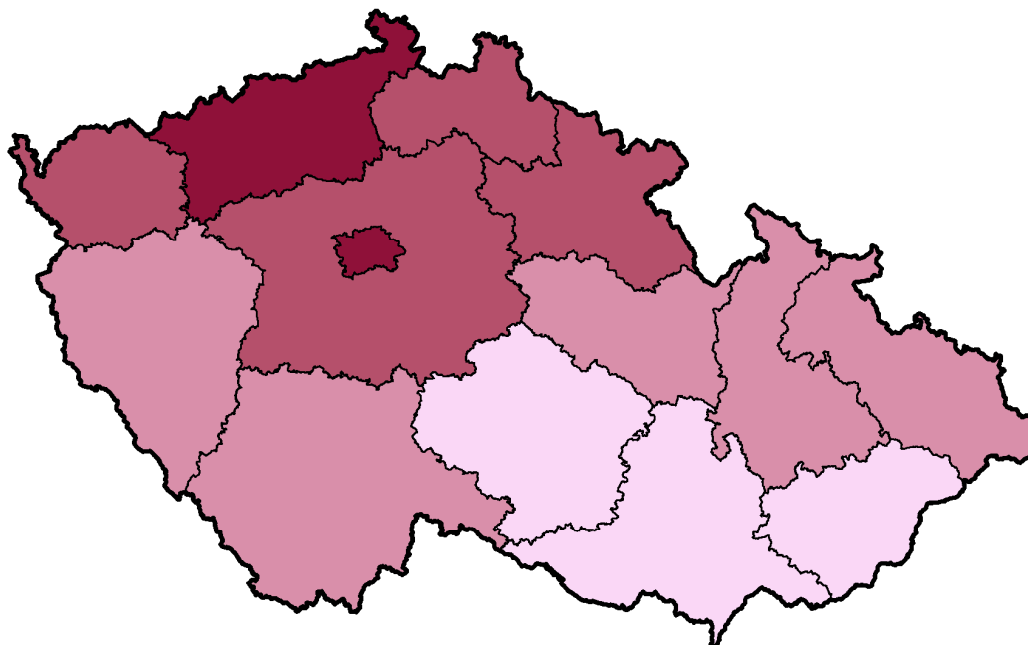

9

12

15

Ženy

na 1 000 obyvatel stejného pohlaví

2,0

2,5

3,0

Pramen: Policie ČR

Podíl bodovaných z řidičů mužů v Libereckém kraji činí 11,3 %, jde o 6. nejvyšší hodnotu mezi kraji. Nelichotivé prvenství patří mužům v Ústeckém kraji (12,2 %), na opačné straně žebříčku je Hlavní město Praha (8,2 %). Republiková hodnota v případě mužů dosáhla 10,4 %.

O tom, že si ženy na silnicích počínají podstatně lépe, svědčí také podíl bodovaných řidiček. V Libereckém kraji hodnota tohoto ukazatele dosáhla „pouze“ 3,2 % (tj. o 8,1 p. b. méně než v případě mužů), avšak v rámci mezikrajského srovnání je to opět 6. nejhorší hodnota. Nejlepšími řidičkami jsou ženy v Hlavním městě Praze (2,2% podíl), nejhoršími řidičky v Ústeckém kraji (3,7% podíl). Republiková hodnota v případě žen činila 2,7 %.

Následky dopravních nehod

Pramen: Policejní prezidium ČR

	Usmrcené osoby			Těžké zranění			Lehké zranění		
	2010	2014	2018	2010	2014	2018	2010	2014	2018
Celkem	18	28	21	137	116	94	1 075	1 109	1 249
z toho ženy (%)	27,8	25,0	14,3	29,2	19,8	27,7	38,3	41,7	43,4
v tom kategorie účastníků silničního provozu:									
chodci	2	6	3	33	27	14	132	123	146
z toho ženy (%)	100,0	16,7	-	51,5	37,0	57,1	48,5	48,8	52,7
řidiči (mimo jízdního kola)	6	15	16	57	50	42	514	490	588
z toho ženy (%)	16,7	6,7	6,3	10,5	6,0	14,3	25,9	30,4	33,7
spolujezdci	5	7	5	26	19	21	326	305	320
z toho ženy (%)	40,0	71,4	40,0	50,0	31,6	38,1	59,8	67,5	64,7
cyklisté	5	-	-	21	20	17	103	191	195
z toho ženy (%)	-	-	-	19,0	20,0	23,5	19,4	24,6	30,8